

لاوانی کوردستان له تویره هره بیبهشهکانی کومهلگان

خهبات: لهه قوناغهی ئیستای ههریمی کوردستان ماف و ئهرکی گهنج چیه؟

عبدالله مهحمود: بهر لهوهی بیبه سهر وهلامی راستهوخوی ئهم پرسپاره، بهپیویستی دهزانم ئامارته بهمهسهلهیهکی سهرنجراکیش بدهم که پهیوهندی راستهوخوی بهولهلامهکوه ههیه.

کاتیکی باسی "لاو" گهنج دهکریت، جوداسازیهک دهبین لهنیوان لای کچ و لای کور. راسته جوداسازی لهنیوان ژنان و پیوان تانیستا تایبهتمندیهکی دنیاى ئهمرویه. ژنان بهرهمی و تهناته بهپیی یاساش لهزوریه زوری دنیاى بیبهشن لهو ماف و ئازادیانهی که پیوان لیی بههرمهندن، بهلام سهیر ئهوهیه تانیستا نوسهران و پوناکیرانیک سهرباری ئهوهی باسی یهکسانی نیوان ژن و پیوا دهکن و سهر و بنی زمانیان مؤدیرنهو مؤدیرنیزمه، بهلام کاتیکی باسی لای کوردستان دهکن، مهبهستیان لای کوربه نهک لای کچ، وهکو ئهوهی کچیکی لاو خهون و خهیاڵ و ئاوات و ئارهزوی نهبیته. ههر بویهش کاتیکی باسی ماف و ئهرکی گهنج دهکن کورپان لهبهرچاوه، و دیسان ژن جیاکراوتهوه و کراوته پله دوو!

پیام وانیه کهس لاری لهوههبیته کهلاوانی کوردستان له تویره هره بیبهشهکانی کومهلگای کوردستان. ههر بویهشه گهنج لای ئیمه بهگشتی ئیراده وردکراون، شهرمن و بیئایندهن و ههرئهمهشه وای کردوه که ریگای هات و نههات ههلبیژیرن و نامادهبن بهناو حهقلی ئههلام و تهلی دپراوی و شهپولی دهریاچه بیبههمهکاندا، بپوون و ویلی گهران بهدوای ئهوه مهملهکهتهبن کهخهونه خنکیراو و ئاواته فهرموشکراوهکانیان بو دهگیڕیتهوه.

دیاره زوریش لهسهه ئهوه بیمافیانه و تراوهو نوسراوه و مشتومپی لهسهه بووه، بویه من نایههه سهر باسی بیمافییهکانیان هیندهی دهمهویته ئامارته بهسهههکیتیرین مافهکانی گهنج بدهم. پاشانیش لهسهه ئهرکی گهنجان چهند قسهیهک به پیویست دهزانم.

بهلام دیسان بهرلهوهی باسی ماف بکهم پیویسته ئهوه بزاین ئههک پیش ماف ناکهویته، ئهوه تهزمینکردنی مافهکانه وادهکات ئینسان خوی بهبهرپرس بزانیته بهرامبهه بهئهههکهکانی سهرشانی، لاوان کاتیکی مافهکانیان بهرهمی نهناسرابیته و لهیاسادا جیگیڕنهکراپیته و ریژی لیینهگیرابیته، ناکریت چاوهروانیت لییان ههبیته ببهه نهوهی دامهزاندنی کومهلگایهکی تهندروست و راپهڕینهری کومهلگا.

فهرهههکردنی ماف و ئازادیهکانی لاوان بیگویدانه بیرواری سیاسی و ئایدۆلۆژی ئینتیمای حزبی زامنی ئهوهیه کهلاوان ئارهزومهندانو بهپیی تواناو داهینانی خویان بهشداری بکهن له بهرهههینانی هویهکانی ژیان و خوشگوزهرانی گشتی کومهلگادا.

مافهکانی لاوانی کوردستان به فهرهههکردنی خویندن گشتی و ئیجباری و خورایی تا تهههنی 16 سالی دهست پیدهکات بو تهزمینکردنی خویندن بالآ (زانکویی، پسپوری) خورایی بو ههموو ئههولاوانهی خوازیری خویندن و زانستن، بهدانی دههمالهی پیویستهوه، ئههه یهکیکه لهو ئهههکانهی که دهتوانیته ههم ریشهکیشی نهخویندهواری بکات و ههم بیته هوی بردنه سههه پلهی خویندهواری و زانیاری و زانستی و تهکنیکی ئومیدهوارکردنی لاوان.

دابینکردنی کار یان بیمهی بیکاری کههاتای لانی کهمی بهرپوهچونی ژیانیکی نورمال بیته بو ههموو ئههولاوانهی تهههنیان لهسههرو 16 سالیهوهیه. بوئهوهی لای بیکار نههینیته.

کردنهوهی و مهلبهههکانی سهههگرمی بو لاوان، فهرهههکردنی ئیمکاناتی وهزشی و هونهری و کهلتوری خورایی لهوانه یاریگای جوراوجور، هول، ستودیوی شانویی و نواندن، و جوانکاری، کتیبخانه له قوتابخانه و گهههکهکاندا، تهرخانکردنی راهینهرو پسپوری پیویست بو. فهرهههکردنی ئههه پیداویستی و شوینانه بو لاوانی کهم ئهههههه.

بهیاساییکردنی مافی یهكسانی ژن و پیاو له مافه فەردی و مهدهنیهكانداو فەراهه مكردنی هه لومهرجی گونجاو بۆ لاوانی كۆرۆ كچ له مهیدانی ئابوری و كاری پیشهیی و بهشداریان له كاروباری ژبانی سیاسی كۆمه‌لگا. توپدانی هه موو ئه و پڕیگریانهی كه ئه و مافه سه ره تایبانه پینشیل دهكهن.

بهیاساییکردنی پیکه وهنانی ژبانی هاوبهش و نازادانه بۆ ههر لاویکی كۆرۆ كچی سه رو ته من 16 سال، و قه دهغه كردنی هه رجۆره ناچار كردن و گوشار بۆهینانیک له لایه ن كهس و كاروهه ر ده زگایه كه وه له سه ر تاكه كا كه ن" به كۆرۆ كچ" هه، له مه سه له ی هه لبژاردنی هاوسه ر" زهواج" و جیا بونه وه" ته لاق" دا. وه هاوكات قه دهغه كردنی هه رجۆره سه وداو مامه له یهك له مه سه له ی زهواجدا.

دابینكردن و زامنكردنی خانوبه ره ی گونجاو ته ندروست و شاری به خزمه تگوزاریه پبویستییه كانیه وه، و دیار كردنی نرخ ی كری خانوو به پپی دا هاتی تاك و خیزان، كه نابیت كری خانوو له 10-20٪ دا هاتی مانگانه زیاتر بیت.

چاودیاری پزیشکی و خزمه تگوزاری ته ندروستی و جوانكاری خۆرای، تا دهگات به نازادی سیاسی و به یان و بلاو كرده وه و راده برین و چاپه مه نی، نازادی مانگرتن و خۆپیشاندان و پیکهینانی حزب و پیکهراوه ی جه ماوه ری و پیشهیی تا د. نازادی ره خنه گرتن له هه موو لایه نه سیاسی و كه لتوری و ئه خلاق ی و ئایدۆلۆژی ره موزه كانی كومه لگا، تا دهگات به نازادی دینداری و ببیدینی. نازادی بی ئه م لاوای جلو به رگ پۆشین و هه لبژاردنی شوینی ژبان و سه فه ركردن و قه دهغه كردنی پشكینی بیروباوه رو پاریزراو بوونی ژبانی تایبه تی لاوان و مافه سه ره کی و سه ره تایه كانی لاوان و دابینكردنی ئه م مافانه ده توانیت لاوان والیبكات بپوا بهینن به ئیستا و دا هاتویان، و ئیراده و بپوا به خۆبونیان بۆ بگیریته وه.

له وچوارچیوه یه شدایه كه لاوان هه ست به خۆشه ویستی كۆمه لگای خۆیان و وولاتی خۆیان دهكهن و خۆیان به به رپرس ده زانن به رامبه ر به و ئه ركانه ی كۆمه لگای ئه یخاته به رده میان.

ببگومان لاوانی كوردستان ده بی بۆ وه دیهینانی ئه و مافه سه ره کی و سه ره تایبانه تیبكۆشن، پیکهراوین. ئه مه یه كیكه له ئه ركه هه ره گرنه كانی سه رشانیان، و هه رده سه لاتیکیش ئه گه ر ده یه ویت نه وه یه کی پریراوه و ته ندروست و كارا و به ره هم بهینیت و به رگریت له كۆچی لاوان و نه خشی هه بیت له خستنه گه ری توانای چالاكانه ی لاوان، ده بی به جدیه ت و به به رنامه وه ئاوپ له وخواستانه ی لاوان بداته وه و ته زمینیان بكات، ئه گه ر نا لاوان به گیرانه وه ی میژوو، به نیشاندانی رابردوو، چه ماس و وه لامیک و هه رناگرنه وه.

لاوانی كوردستان له هه لومهرجیکی ناسایی و ته ندروست و خاوه ن ئیراده و ماف و نازادیدا، ده توانن وه كو خاوه نی كۆمه لگا ده ربكه ون و به شداری له پروسه ی ژبانی سیاسی كۆمه لگا بكه ن، و ببنه به شیک له هیزی ئالوگۆربه خش.

لاوانی كوردستان له نزیك به ده ووسالی رابردودا به مانگرتن و خۆپیشاندنه كانیان له شارو شارۆچكه كان و زانكو و په یمانگاكان، به شدارییه کی كاریگه یان كرده وه بۆ گوشارهینان بۆ ده سه لات له پینا و دابینكردنی خزمه تگوزاریه ئابوری و كۆمه لایه تی و ته رفیه ییه كانی وه كو ئاوو كارها، پریگابان و سوته مه نی، بردنه سه ری كری... تا د، و گه نده لی و فه سادی ئیداری و سیاسیش بكه ویته به رده م گوشارو لیپرسینه وه. من پیموایه ئه مه ش مه سئولیه ت نیشاندانیکی گه و ره بووه به رامبه ر به ئه رکی سه رشانیان.

كاركردنی لاوان بۆ ئه م خواستانه و جیگیركردنی و لیکه له پیکانی ئه م هه و لانه یان له گه ل خه باتیکی هوشیارانه و بۆ به پار كردنی ریفرا ندۆمیکی نازاد بۆ بریاردانی خه لکی كوردستان له سه ر ناینده ی سیاسی خۆیان و بۆ جیا كرده وه ی كوردستان و پیکهینانی وولاتیکی سه ره به خو، ئه رکی سه ره کی لاوانه له م قوئاغه ی ئیستا دا.

نابیت بیرمان بچیت، ماف و ئه رکی راسته قینه ی ها ولاتیان و تاكه كانی كۆمه لگا به نده به نازادی كۆمه لگا و به نده به بوونی ناسنامه ی وولاتی و ده وله تیه وه.

تیبینی: له پۆژنامه ی خه بات ی ژماره (2462) پۆژی پینچ شه مه به رواری 2007/4/12 بلاو كراوه ته وه.